

Република Србија
Привредни апелациони суд
1 Пж 6643/14
24.09.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Душке Илић, председника већа, судије Невена Вукашиновића и судије Јелене Вилдовић Живковић, чланова већа, у правној ствари тужиоца „AGROTRADING“ ДОО из Новог Сада, ул. Народног фронта бр. 21ц, чији су пуномоћници Жељко Маровић, Јелица Јањушевић, Ивана Вујасин, Јелена Вуковић, Соро Мирјана и Соро Сениша, адвокати из Новог Сада, против тужених 1. „ГАСПЕТРОЛ“ ДОО из Панчева, ул. Копаоничка бр. 19 и 2. „УЉМА“ ДОО из Уљме, Ритски пут бб, 3. „ЛОКВЕ“ ДОО из Локава, ул. Лењинова бр. 96, чији су пуномоћници Горан Вељовић и Милан Босиљ, адвокати из Панчева, ради утврђења ништавости и побијања правних радњи дужника, вредност предмета спора 366.110.059,51 динар, одлучујући о жалбама тужиоца и тужених изјављеним против пресуде Привредног суда у Панчеву П 73/14 од 27.05.2014. године, у седници већа одржаној дана 24.09.2014. године, донео је

ПРЕСУДУ

I Делимично се ОДБИЈА жалба тужених као неоснована и ПОТВРЂУЈЕ пресуда Привредног суда у Панчеву П 73/14 од 27.05.2014. године у ставу I, V и VI изреке.

II Иста пресуда се делимично ПРЕИНАЧУЈЕ у ставу II и IV изреке и ПРЕСУЂУЈЕ се:

1. УСВАЈА СЕ захтев тужиоца „AGROTRADING“ ДОО из Новог Сада, па се утврђује да су ништава и да не производе правно дејство

- Уговор о преносу дела удела без накнаде од 02.10.2013. године, оверен пред Основним судом у Панчеву дана 14.10.2013. године под бројем Ов И. бр. 21051/13, закључен између „ГАСПЕТРОЛ“ ДОО Панчево, ул. Копаоничка 19, као преносиоца и Предузећа за гајење жита (осим пиринча), легуминоза и уљарица „ЛОКВЕ“ ДОО Локве, ул. Лењинова бр. 96, као стицаоца, и

- Одлука о стицању сопствених удела по основу иступања члана друштва бр. 692 од 21.10.2013. године, коју је донела Скупштина „УЉМА“ ДОО из Уљме.

2. ОДБИЈА СЕ предлог тужиоца „AGROTRADING“ ДОО из Новог Сада за одређивање привремене мере којим је тражио да се забрани туженом првог реда ГАСПЕТРОЛ“ ДОО из Панчева да отуђи и оптерети непокретну имовину у свом власништву и то:

непокретности уписане у лист непокретности бр. 892 К.О. „УЉМА“ које чине ближе наведене непокретности, затим непокретности уписане у лист непокретности бр. 5 К.О. Влајковац укупне површине 164 ха, 22 ара и 80 м², као и непокретности-грађевински објекти уписани у лист непокретности бр. 1676 К.О. „УЉМА“, затим непокретности-грађевински објекти уписани у лист непокретности бр. 2488 К.О. „УЉМА“ саграђен на катастарској парцели бр. 2037/1 у ул. Железнички ред бр. 2, двособан стан у приземљу бр. 1, површине 53,29 м², непокретности-грађевински објекти уписани у лист непокретности бр. 2598 К.О. „УЉМА“ саграђен на кат. парц. бр. 295/3, у ул. Лоле Рибара бр. 30/А, двособан стан у приземљу бр. 3, површине 47,75 м² и непокретности у ванкњижном власништву ДОО „ГАСПЕТРОЛ“ Панчево.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом под горе наведеним бројем у ставу I делимично је усвојен захтев тужиоца и утврђено да су ништави и не производе правно дејство Уговор о преносу непокретности закључен дан 30.10.2013. године између ДОО „УЉМА“ из Уљме, Ритски пуб бб, као преносиоца са једне стране и туженог „ГАСПЕТРОЛ“ ДОО из Панчева, ул. Копаоничка 19, као примаоца, са друге стране, оверен дана 19.11.2013. године пред Основним судом у Вршцу под бројем Ов 3-2174/13 и Одлука о поништају сопствених удела и смањењу основног капитала друштва по том основу од 03.02.2014. године коју је донела Скупштина „УЉМА“ ДОО из Уљме. Истим ставом наложено је Републичком геодетском заводу-Служби за катастар непокретности Вршац да на основу првостепене пресуде изврши брисање права власништва на непокретностима и да их упише на претходног власника-корисника ДОО „УЉМА“ из Уљме у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде.

Ставом II одбијен је захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да су ништави и да не производе правно дејство Уговор о преносу дела удела без накнаде од 02.10.2013. године, оверен пред Основним судом у Панчеву дана 14.10.2013. године под бројем Ов И. бр. 21051/13 закључен између „ГАСПЕТРОЛ“ ДОО Панчево, ул. Копаоничка 19, као преносиоца и Предузећа за гајење жита (осим пиринча), легуминоза и уљарица „ЛОКВЕ“ ДОО Локве, ул. Лењина бр. 96, као стицаоца и Одлука о стицању сопствених удела по основу иступања члана друштва бр. 692 од 21.10.2013. године, коју је донела Скупштина „УЉМА“ ДОО из Уљме.

Ставом III одбијен је као неоснован евентуални тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд донесе пресуду којом се утврђује да Уговор о преносу дела удела без накнаде од 02.10.2013. године оверен пред Основним судом у Панчеву дана 14.10.2013. године под бројем Ов И. бр. 21051/13 закључен између „ГАСПЕТРОЛ“ ДОО Панчево, ул. Копаоничка 19, као преносиоца и Предузећа за гајење жита (осим пиринча), легуминоза и уљарица „ЛОКВЕ“ ДОО Локве, ул. Лењина бр. 96, као стицаоца и Одлука о стицању сопствених удела по основу иступања члана друштва бр. 692 од 21.10.2013. године, коју је донела Скупштина „УЉМА“ ДОО из Уљме не производе правно дејство према тужиоцу ДОО

„AGROTRADING“ из Новог Сада у делу који је потребан за намирење његовог потраживања према туженом ДОО „УЉМА“ из Уљме и то потраживања по основу Уговора о јемству бр. 1853-2 од 20.04.2012. године, Уговора о јемству бр. 3543-2 од 09.07.2012. године, Уговора о јемству бр. 564-2 од 12.03.2011. године, Уговора о јемству бр. 1141-2 од 20.03.2012. године, Уговора о јемству бр. 1403-2 од 02.04.2012. године и Уговора о јемству бр. 102-2 од 09.01.2012. године, у укупном износу од 366.110.059,51 динар са законском затезном каматом од дана подношења тужбе па до коначне исплате, те да су тужени првог реда и тужени другог реда дужни трпети да тужилац своје потраживање у року од 8 дана под претњом принудног извршења наплати путем јавне продаје и то забележбом у јавне књиге, утврђењем вредности непокретности, продајом непокретности и намирењем из износа добијеног продајом непокретности из става 1., алинеја 3. изреке пресуде.

Ставом IV усвојен је предлог тужиоца за издавање привремене мере па је одређена привремена мера и забрањено туженом првог реда „ГАСПЕТРОЛ“ ДОО из Панчева да отуђи и оптерети непокретну имовину у свом власништву и то непокретности уписане у лист непокретности бр. 892 К.О. „УЉМА“, непокретности уписане у лист непокретности бр. 5 К.О. Влајковац укупне површине 164 ха, 22 ара и 80 м², непокретности-грађевински објекти уписани у лист непокретности бр. 1676 К.О. „УЉМА“, непокретности-грађевински објекти уписани у лист непокретности бр. 2488 К.О. „УЉМА“ саграђен на катастарској парцели бр. 2037/1 у ул. Железнички ред бр. 2, двособан стан у приземљу бр. 1, површине 53,29 м², непокретности-грађевински објекти уписани у лист непокретности бр. 2598 К.О. „УЉМА“ саграђен на кат. парц. бр. 295/3, у ул. Лоле Рибара бр. 30/А, двособан стан у приземљу бр. 3, површине 47,75 м² и непокретности у ванкњижном власништву ДОО „ГАСПЕТРОЛ“ Панчево све до правноснажности пресуде у овој правној ствари. Ставом V одбијен је предлог тужиоца за одређивање привремене мере у делу у којем је предложен истовремени упис привременог заложног права у корист тужиоца на свим непокретностима у власништву туженог.

Ставом VI обавезани су тужени првог и другог реда да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 1.012.800,00 динара.

Благовременом жалбом тужилац побија првостепену пресуду у ставу II и V због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Налази да је првостепени суд непотпуно утврдио чињенично стање у односу на захтев тужиоца којим је тражио утврђење ништавости Уговора о преносу дела удела без накнаде од 02.10.2013. године и Одлуке о стицању сопствених удела по основу иступања члана друштва бр. 692 од 21.10.2013. године, те да је на непотпуно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право заузимајући став да је захтев тужиоца за утврђење ништавости наведеног уговора и одлуке неоснован. Указује да првостепени суд није прихватио наводе тужиоца којима је указивао на ништавост наведених докумената и истиче да исти нису закључени у складу са одредбом чл. 51. Закона о облигационим односима, односно да немају допуштен основ који није противан принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима, па предлаже да Привредни апелациони суд првостепену

пресуду у побијаном делу преиначи и захтев тужиоца усвоји или да исту укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Благовременом жалбом тужени побијају првостепену пресуду у ставу I и IV изреке, као и одлуку о трошковима спора због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Наводи да првостепени суд није дао разлоге о битним чињеницама, да су дати разлози нејасни и противречни, те да због тога првостепена пресуда у побијаном делу има недостатака због којих се не може испитати. Указују на чињеницу да тужени нису дали сагласност, односно да су се противили преиначењу првобитно постављеног захтева и да није било услова за објективно преиначење тужбе у смислу чл. 199. ст. 2. Закона о парничном поступку. Истакли су да је било основа за прекид поступка имајући у виду да тужени другог реда води поступак против тужиоца којим је тражио да се пониште закључени уговори о јемству и да одлука у том поступку представља претходно питање за одлуку у овој правној ствари. Предложили су да Привредни апелациони суд првостепену пресуду у побијаном делу укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Одговори на жалбе нису поднети.

Испитујући правилност првостепене пресуде у смислу чл. 386. ст. 1. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да су жалбе тужиоца и тужених делимично основане.

У поступку доношења првостепене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 2. Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, као ни битне повреде из чл. 374. ст. 2. тач. 12. и чл. 374. ст. 1. у вези са чл. 199. Закона о парничном поступку на које се жалбом тужених неосновано указује.

Овај суд налази да првостепена пресуда нема недостатака због којих се не може испитати. Разлози о битним чињеницама су дати и јасни.

Жалбени наводи туженог у којима се истиче да није било услова за преиначење тужбеног захтева јер тужени у смислу чл. 199. ст. 2. Закона о парничном поступку нису дали пристанак, те да је на тај начин учињена битна повреда одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 1. Закона о парничном поступку која је утицала на правилност првостепене пресуде, нису основани. Ово стога што се у конкретном случају не ради о преиначењу тужбе, већ о уређењу тужбеног захтева. Наиме, првобитно постављен тужбени захтев је био управљен под 1) на утврђење ништавости одређених уговора и аката и под 2) на побијање правних радњи дужника које представљају управо радње којима се закључују уговори и доносе акти чије утврђење ништавости се захтева у ставу првом петитума тужбе. Како се тужбени захтев и става 1. и 2. петитума првобитно поднете тужбе узајамно искључују, тужилац је поднеском од 21.03.2014. године раздвојио тужбени захтев из став 1. петитума одређујући га као примарни, од захтева из става 2. који је определио као евентуални захтев, а који по својој садржини одговара тужби из члана 280 Закона о облигационим односима. У таквој ситуацији како је уређење захтева уследило непосредно након подношења тужбе од 25.02.2014. године правилно је првостепени суд поступио по уређеној

тужби независно од противљења тужених, тим пре што део пресуде којим је у ставу 3. одбијен евентуални тужбени захтев није био предмет жалбе.

Према чињеничном стању које је потпуно и правилно утврђено у првостепеном поступку тужилац је са туженим другог реда закључио 10 уговора о јемству у периоду од 16.12.2011. године па до 17.05.2012. године којим је друготужени јамчио тужиоцу као солидарни јемац за испуњење обавеза главних дужника ЗЗ ЖИТКО из Уљме и ЗЗ „УЉМА“ из Уљме. Висина главног дужника ЗЗ ЖИТКО из Уљме за који је јемчио друготужени ДОО „УЉМА“ из Уљме као солидарни дужник износи укупно 3.442.361,27 евра, док висина главног дуга главног дужника ЗЗ „УЉМА“ из Уљме за који јемчио ДОО „УЉМА“ из Уљме као солидарни дужник износи укупно 2.192.526,31 евро, од чега дужник није измирио своју обавезу у износу од 81.497.851,54 динара. Тужилац је покушао да наплати свој дуг од главних дужника ЗЗ ЖИТКО из Уљме и ЗЗ „УЉМА“ из Уљме, али су ти покушаји остали без успеха, обзиром да ниједан од два главна дужника у тренутку када је тужилац пустио на наплату менице које је од истих добио ради обезбеђења плаћања дуга није имао средства на свом пословном рачуну. Укупна обавеза друготужене по наведеним уговорима износи 3.442.361,27 евра и 81.497.851,54 динара. Тужилац је туженог другог реда, као јемца платца, дана 01.11.2013. године и дана 12.11.2013. године позвао на измирење обавезе, а пошто друготужена на позив није одговорила, тужилац је 25.11.2013. године поднео тужбу ради наплате предметног потраживања Привредном суду у Новом Саду која је заведена под бројем П 1925/13. У току тог поступка тужилац је сазнао да је тужена другог реда након пријема опомене од стране тужиоца закључила са туженим првог реда „ГАСПЕТРОЛ“ ДОО из Панчева Уговор о преносу непокретности дана 19.11.2013. године који је оверен пред Основним судом у Вршцу под бројем Ов 3-2174/13 као и да је Решење о промени имаоца права донето дана 29.11.2013. године, а да је постало правноснажно 02.12.2013. године. Тужени првог реда је до 02.10.2013. године био оснивач ДОО „УЉМА“ овде друготуженог са уделом од 100%, а удео се састоји од уписаног и уплаћеног новчаног капитала у износу од 33.154.200,19 динара. Уговором о преносу дела удела без накнаде који је закључен дана 02.10.2013. године првотужени је пренео на туженог трећег реда „ЛОКВЕ“ ДОО из Локава део удела од 13,50% који се састоји од уписаног и уплаћеног новчаног капитала од 4.475.817,00 динара након чега је првотужени остао власник друготуженог са уделом од 86,50% односно 28.678.383,19 динара уписаног и уплаћеног новчаног капитала. Решењем АПР-а бр. БД 111053/13 од 17.10.2013. године брисан је као оснивач са уделом од 100% удео у Уљми првотужени и као оснивач са уделом од 100% уписан трећетужени ДОО „ЛОКВЕ“. Закључком од 18.10.2013. године Агенција за привредне регистре је исправила грешку начињену решењем од 17.10.2013. године и извршила промену уписа тако што је првотужени „ГАСПЕТРОЛ“ ДОО из Панчева уписан као оснивач ДОО „УЉМА“ овде друготуженог са уделом од 86,50% и уплаћеним новчаним улогом од 492.327,68 евра, а трећетужени „ЛОКВЕ“ ДОО са уделом од 13,50% и уплаћеним новчаним улогом од 76.823,22 евра. Дана 21.10.2013. године Скупштина туженог другог реда ДОО „УЉМА“ из Уљме донела је Одлуку о стицању сопствених удела по основу иступања члана друштва. Према садржини одлуке даном доношења те одлуке првотужени „ГАСПЕТРОЛ“ ДОО из Панчева иступио је из друштва, а одобрено је стицање сопственог удела друштва по

основу иступања члана у висини од 86,50% укупног капитала односно 28.678.183,19 динара и одлучено да ће се откупна цена удела од 86,50% исплатити првотуженом који иступа из друштва у висини књиговодствене вредности удела у року од 30 дана од дана доношења те Одлуке, те да преостали члан друштва ДОО „ЛОКВЕ“ прихвата стицање сопствених удела иступање члана друштва и остаје једини оснивач друштва ДОО „УЉМА“ из Уљме. Дана 30.10.2013. године између друготужене као преносиоца са једне стране и тужиоца првог реда „ГАСПЕТРОЛ“ као примаоца с друге стране закључен је уговор о преносу непокретности оверен дана 19.11.2013. године пред Основним судом у Вршцу под бројем Ов 3-2174/13. Наведеним уговором скупштина туженог другог реда пренела је на туженог првог реда непокретности које су биле у власништву ДОО „УЉМА“ из Уљме и то непокретности уписане у лист непокретности бр. 892 К.О. „УЉМА“, непокретности уписане у лист непокретности бр. 5 К.О. Влајковац у укупној површини од 164 ха, 22 ара и 80 м², непокретности-грађевински објекти уписани у лист непокретности бр. 1676 К.О. „УЉМА“, непокретности-грађевински објекти уписани у лист непокретности бр. 2488 К.О. „УЉМА“ саграђен на катастарској парцели бр. 2037/1 у ул. Железнички ред бр. 2, двособан стан у приземљу бр. 1, површине 53,29 м², непокретности-грађевински објекти уписани у лист непокретности бр. 2598 К.О. „УЉМА“ саграђен на кат. парц. бр. 295/3, у ул. Лоле Рибара бр. 30/А, двособан стан у приземљу бр. 3, површине 47,75 м² и непокретности у ванкњижном власништву ДОО „ГАСПЕТРОЛ“ Панчево. На непокретностима које су пренете наведеним уговором тужени првог реда се укњижио као власник код Републичког геодетског завода, Службе за катастар непокретности Вршац. Дана 03.02.2014. године Скупштина друготужене ДОО „УЉМА“ донела је Одлуку о поништају сопствених удела и смањењу основног капитала друштва по том основу којом се поништава сопствени удео који је стекла откупом сопственог удела од 86,50%, а капитал друштва се након поништаја сопственог удела смањује на 4.475.817,00 динара на основу које одлуке је Агенција за привредне регистре донела решење којим је избрисала ДОО „УЉМА“ из Уљме са уделом 86,50% сопственог удела, али је наведено решење по захтеву тужиоца од 13.03.2014. године брисано тако што је захтев тужиоца усвојен, а укинута решење о брисању ДОО „УЉМЕ“ са уделом 86,50%, а регистарски подаци су враћени у стање пре доношења решења од 06.02.2014. године, а захтев за регистрацију смањења основног капитала одбачен.

Тужилац је првобитно постављеним тужбеним захтевом тражио утврђење ништавости одређених аката и уговора, а под ставом 2. петитума тужбе побијање правних радњи друготуженог тако што је тражио да наведене Одлуке о преносу удела без накнаде и смањењу удела не производе правно дејство у односу на потраживање тужиоца које има према туженом другог реда до висине његовог потраживања, а након тога је уредио тужбу тако што је примарним тужбеним захтевом тражио да се утврди да су ништави и да не производе правно дејство Уговор о преносу непокретности закључен дана 30.10.2013. године између друготуженог „УЉМЕ“ и првотуженог „ГАСПЕТРОЛА“ као примаоца као и Одлука о поништају сопствених удела и смањењу основног капитала друштва по том основу од 03.02.2014. године који је донела скупштина „УЉМА“ ДОО из Уљме као и да се утврди да је ништав и да не производи правно дејство Уговору о преносу дела удела без накнаде од 02.10.2013. године закључен између

„ГАСПЕТРОЛ“ ДОО Панчево овде првотуженог и Предузећа за гајење жита (осим пиринча) легуминоза и уљарица „ЛОКВЕ“ ДОО Локве, ул. Лењина бр. 96, као стицаоца као и Одлука о стицању сопствених удела по основу иступања члана друштва бр. 692 од 21.10.2013. године, коју је донела Скупштина „УЉМА“ ДОО из Уљме, те да се наложи Републичком геодетском заводу, Служби за катастар непокретности да на основу пресуде првостепеног суда изврши брисање права власништва на непокретности и да их упише на претходног власника корисника ДОО „УЉМА“ из Уљме. Евентуалним тужбеним захтевом тражио је да се утврди да Уговор о преносу дела удела без накнаде од 02.10.2013. године као и Одлука о стицању сопствених удела по основу иступања члана друштва бр. 692 од 21.10.2013. године немају право на дејство према тужиоцу у делу који је потребан за намирење његовог потраживања према туженом ДОО „УЉМА“ из Уљме и то потраживање из Уговора о јемству у укупном износу од 366.110.059,51 динар са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе па до исплате.

Такође је тражио да се одреди привремена мера и забрани туженом првог реда да отуђи и оптерети непокретну имовину у свом власништву коју је стекао на основу Уговора о преносу непокретности закљученим са друготуженом од 30.10.2013. године као и да се са одређивањем привремене мере у делу у коме је предложена истовремено изврши упис привременог заложног права у корист тужиоца на свим непокретностима у власништву првотуженог.

Тужени су се преиначењу тужбе изричито противили и истакли да се пред Привредним судом у Новом Саду између овде тужиоца и туженог другог реда „УЉМА“ ДОО из Уљме у супротним процесним улогама под пословним бројем 1 П 1983/13 води парнични поступак који за предмет има утврђење ништавости правних послова на које се тужилац позива у тужби поднетој у овој правној ствари односно Уговора о јемству, а у чијим битним елементима се налази правни основ за подношење тужбе у овој правној ствари и у вези са тим да тражили прекид парничног поступка до окончања тог поступка.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је закључио да су Уговор о преносу непокретности закључен дана 30.10.2013. године између ДОО „УЉМА“ из Уљме овде друготуженог као преносиоца с једне стране и туженог првог реда „ГАСПЕТРОЛ“ ДОО из Панчева, ул. Копаоничка, као преузимаоца с друге стране, те Одлука о поништају сопствених удела и смањењу основног капитала друштва по том основу од 03.02.2014. године који је донела Скупштина „УЉМА“ ДОО из Уљме ништави, јер су донети супротно принудним прописима односно Закону о привредним друштвима.

Одредбом чл. 160. Закона о привредним друштвима прописано је да је пренос удела слободан осим ако истим законом или оснивачким актом другачије није одређено, а сходно одредби чл. 157. ст. 1. истог Закона прописано је да се сопственим уделом у смислу Закона о привредним друштвима сматра удео или део удела који друштво стекне од свог члана. Ставом 2. истог члана предвиђено је да друштво може стицати сопствене уделе на основу Одлуке скупштине и то безтеретним правним послом по основу искључења члана друштва, по основу иступања члана друштва, откупом удела и дела удела од члана друштва, принудним откупом удела преминулог члана, ако је то право друштва предвиђено оснивачким актом и по основу статусне промене у складу са законом, а сходно

ставу 4. истог члана исплата накнаде по основу стицања сопственог удела у случају да друштво стиче сопствени удео на основу одлуке Скупштине или откупом удела или дела удела од члана друштва друштво може вршити само из резерви које се могу користити за те намене, док је ставом 8. истог члана предвиђено да је правни посао којим друштво стекне сопствени удео супротно одредбама чл. 157. Закона о привредним друштвима ништав.

Сходно чл. 188. ст. 1. Закона о привредним друштвима члан друштва може иступити из друштва из оправданог разлога, а оправдан разлог сходно ставу 2. истог члана постоји ако му један или више осталих чланова или друштво својим радњама или пропуштањем проузрокује штету или ако је очигледно да ће таква штета према редовном току ствари наступити и ако је у значајној мери онемогућен да остварује своја права у друштву односно ако му друштво намеће несразмерне обавезе. Друштво, сходно чл. 191. ст. 1. истог Закона може исплаћивати накнаду за удео члану друштва који је иступио само из средстава резерви друштва које се могу користити у те сврхе и из средстава остварених продајом сопственог удела друштва стеченог иступањем тог члана друштва.

Одредбом чл. 316. ст. 1. Закона о привредним друштвима прописано је да се основни капитал може смањити повлачењем или поништењем сопствених акција друштва или смањивањем номиналне вредности акција, односно рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности, док је ставом 2. истог члана прописано да се смањење основног капитала друштва врши уз примену одредаба Закона о заштити поверилаца којим законом није другачије прописано.

У конкретном случају Уговор о преносу непокретности закључен дана 30.10.2013. године између туженог другог реда, као преносиоца с једне стране и туженог првог реда, као примаоца с друге стране према коме су се уговорне стране споразумеле да се исплата дела удела туженог првог реда изврши преносом непокретности у укупној вредности од 101.200.000,00 динара, а што представља књиговодствену вредност непокретности које се тим уговором преносе са преносиоца „УЉМА“ из Уљме на примаоца „ГАСПЕТРОЛ“ ДОО из Панчева закључен је супротно одредбама чл. 157. ст. 4. и чл. 191. Закона о привредним друштвима, јер исплата накнаде за удео члану друштва који је иступио из друштва у конкретном случају првотуженом, се може вршити само из резерви које се могу користити за те намене, што значи да исплата накнаде за удео члану друштва не може да се врши преносом непокретности на име замене исплате накнаде у новцу из средстава резерви на основу споразума уговорних страна, већ само исплатом у новцу из средстава резерви за те намене или из средстава остварених продајом сопственог удела стеченим иступањем тог члана друштва. То је наведени уговор сходно чл. 103. ст. 1. Закона о облигационим односима ништав, јер је супротан принудним прописима односно чл. 157. и чл. 191. Закона о привредним друштвима и не производи правно дејство.

Такође Одлука о поништају сопствених удела и смањење основног капитала друштва који је донела скупштина друготуженог „УЉМА“ ДОО из Уљме 03.02.2004. године ништава је, јер је донета као последица закљученог Уговора о преносу непокретности од 30.10.2013. године који је оверен дана 19.11.2013. године пред Основним судом у Вршцу, а за који је претходно утврђено да је ништав. Осим тога одлука не садржи ни елементе одлуке у смислу

чл. 314. Закона о привредним друштвима, а њено доношење није извршено у складу са одредбом чл. 319. истог Закона, односно Одлука о смањењу основног капитала није садржала позив повериоцима да пријаве своја потраживања ради обезбеђења.

Првостепени суд је правилно одбио и предлог тужиоца да се одређивање привремене мере у делу у коме је тужилац тражио да се изврши истовремени упис привременог заложног права у корист тужиоца на свим непокретностима у власништву туженог обзиром да се, и поред тога што Закон о извршењу и обезбеђењу прописује да, ако постоји опасност из чл. 293. ст. 3. Закона о извршењу и обезбеђењу привременом мером суд може одредити да се стиче и привремено заложно право, али се у конкретном случају не ради о ситуацији из чл. 293. ст. 3. Закона о извршењу и обезбеђењу да би евентуално успостављање привременог заложног права било оправдано имајући у виду да је потраживање чије је обезбеђење заложним правом тужилац тражио спорно и да је његова основаност предмет посебног парничног поступка. Осим тога након правноснажности ове одлуке и враћања у посед друготуженог непокретности које су биле предмет уговора, а чија ништавост је утврђена, тужилац ће у поступку који води пред Привредним судом у Новом Саду ради наплате свог потраживања моћи да поднесе предлог за издавање привремене мере са истовременим стицањем привременог заложног права у његову корист.

Жалбени наводи тужених у којима се истиче да није било процесних услова за окончање овог поступка, те да је првостепени суд имајући у виду да се пред Привредним судом у Новом Саду води посебан поступак у коме је друготужени у процесном положају тужиоца са захтевом да се утврди да су уговори о јемству из којих потиче потраживање овде тужиоца ништави, представља претходно питање за одлуку у овој правној ствари нису основани и без утицаја су на другачији исход поступка. Ово стога што се на ништавост може позивати свако заинтересовано лице, а на исту суд пази и по службеној дужности, па нема сметњи да се, ако постоји, односно ако су испуњени законски услови, утврди ништавост Уговора о преносу непокретности као и Одлуке о располагању уделитема. Одлука о захтеву у коме се тражи да се поништи правни посао из кога потиче тужиочево потраживање не може представљати претходно питање у поступку који је усмерен на утврђење ништавости одређених аката, јер је у општем интересу и у складу са начелом правне сигурности да се оставе без правног дејства сви документи који су сачињени супротно принудним прописима, а што је у конкретној ситуацији случај.

Међутим, овај суд налази да је првостепени суд погрешно применио материјално право, а на шта се и жалбом тужиоца основано указује, када је одбио захтев тужиоца за утврђење ништавости Уговора о преносу удела без накнаде од 02.10.2013. године који је оверен пред Основним судом у Панчеву 14.10.2013. године, а који је закључен између првотуженог „ГАСПЕТРОЛ“ ДОО Панчево, као преносиоца и Предузећа за гајење жита (осим пиринча), легуминоза и уљарица „ЛОКВЕ“ ДОО Локве, ул. Лењина бр. 96, као стицаоца као и Одлука о стицању сопствених удела по основу иступања члана друштва од 21.10.2013. године, коју је донела Скупштина „УЉМА“ ДОО из Уљме.

Ово стога што се у конкретном случају ради о документима који садрже такође елементе ништавости, а који се огледају у недопуштеном основу, обзиром

да мотив за сачињавање уговора о преносу удела без накнаде и Одлуке о стицању сопственог удела по основу иступања члана друштва имају незаконит и неморалан мотив, односно недопуштен циљ, а то је да се избегне плаћање потраживања овде тужиоцу, а такве побуде доводе до ништавости таквих докумената, јер је тако недопуштена побуда водила постизању недопуштеног циља и у вези са тим овај суд налази да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је захтев за утврђење ништавости у том делу одбио.

Одредба чл. 51. Закона о облигационим односима прописује да свака уговорна страна мора имати допуштен основ, а да је сходно ставу 2. истог члана основ недопуштен ако је противан принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима. Одредбом чл. 52. истог Закона прописано је, ако основ не постоји или је недопуштен уговор је ништав. Сходно чл. 53. побуде из којих је уговор закључен не утичу на његову пуноважност, али ако је недопуштена побуда битно утицала на одлуку једног уговарача да закључи уговор и ако је то други уговарач знао или морао знати уговор ће бити без правног дејства.

У конкретном случају код Уговора о преносу дела удела без накнаде који је закључен између овде првотуженог као преносиоца и трећетуженог као примаоца на страни првотуженог је постојала недопуштена побуда која је битно утицала на то да он закључи уговор са трећетуженим, јер је првотужени био 100% оснивач овде друготуженог као дужника тужиоца. Трећетужени чији је првотужени такође оснивач са уделом од 100% је морао знати, односно није му могла остати непозната побуда првотуженог која је утицала на одлуку да закључи уговор о преносу удела без накнаде. Чак и да трећетужени није знао за недопуштену побуду када се ради о уговору без накнаде он је без правног дејства. Стога, овај суд налази да је Уговор о преносу удела без накнаде закључен између прво и трећетуженог ништав у смислу чл. 53. у вези са чл. 103. Закона о облигационим односима.

Такође Одлука о стицању сопствених удела по основу иступања члана друштва од 21.10.2013. године који је донела скупштина „УЉМЕ“ ДОО овде друготуженог такође је донета уз неморалан и незаконит мотив, јер је била основ за закључење уговора о преносу непокретности на који начин је извршена исплата удела првотуженом као члану који је иступио, а како је таква врста исплате супротна принудним прописима то је и одлука која је донета са тим циљем ништава, јер је имала недопуштен основ у смислу чл. 51. у вези са чл. 53, обзиром да утврђено чињенично стање и приложени писани докази недвосмислено упућују на закључак да су радње тужених биле усмерене и имале за циљ избегавање намирнења овде тужиоца као повериоца из имовине друготуженог.

Осим напред изнетог овај суд налази да је првостепени суд погрешном применом Закона о извршењу и обезбеђењу усвојио предлог тужиоца за одређивање привремене мере, обзиром да је одлуком о примарном тужбеном захтеву, доношење привремене мере којом се првотуженом забрањује да отуђи и оптерети непокретну имовину која је на њега пренета уговором о преносу непокретности чија је ништавост утврђена, привремена мера постала безпредметна посебно имајући у виду да је првостепеном пресудом наложено Републичком геодетском заводу да изврши брисање права власништва на непокретностима и да их упише на претходног власника односно корисника ДОО „УЉМА“ из Уљме у року од 8 дана од дана правноснажности ове пресуде, па се у

таквој ситуацији поставља питање уопште могућности спровођења такве врсте привремене мере, односно она више не може бити усмерена према туженом првог реда. Утврђењем ништавости предметног уговора и налагањем Републичком геодетском заводу да изврши брисање права власништва на предметним непокретностима које су наведеним уговором пренете на првотуженог и исте упише на претходног власника, односно овде друготуженог ДОО „УЉМА“ престаје опасност да ће се остварење потраживања тужиоца осујетити или знатно отежати, посебно имајући у виду да је потраживање тужиоца предмет судског поступка, односно да је друготужени покренуо поступак у коме је тражио поништај правног посла из кога потиче потраживање тужиоца, те остаје отворено и питање вероватности постојања тужиоцевог потраживања. Осим тога тужиоци ће моћи у поступку који води против друготуженог ради намирања свог потраживања да након извршене промене у катастру тражи одређивање привремене мере у том поступку.

Поред наведеног предложена привремена мера није подобно средство обезбеђења новчаног потраживања тужиоца према туженима, јер је тужбени захтев у овој парници утврђење ништавости одређених аката и уговора закључених и донетих од стране тужених, па не постоји конекситет између тужбеног захтева и предложене привремене мере обезбеђења потраживања.

Правилна је одлука о трошковима парничног поступка имајући у виду да је тужилац страна која је потпуно успела у спору, те да му стога припада и право на накнаду свих потребних и неопходних трошкова које је имао ради вођења овог спора, а исти су одмерени правилном применом важеће Таксене и Адвокатске тарифе.

Из наведених разлога на основу чл. 390. и чл. 390. ст. 1. тач. 4. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци ове пресуде.

НВ/МГ/СС

Председник већа – судија
Душка Илић,с.р.

За тачност отправка